Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp

Adviseur : K. Jeurink
Portefeuillehouder : Burgemeester
Datum : 16 september 2025

Aan de raad
Het college van B&W heeft op 9 september jl. een brief ontvangen van het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland over de taakstelling huisvesting statushouders. Aanleiding vormt een bestuurlijk overleg tussen gedeputeerde Vreugdenhil en burgemeester Weststeijn op 13 juni dit jaar. In dit gesprek kwam de ontstane achterstand in de (wettelijk verplichte) huisvesting van statushouders aan de orde. De brief van de provincie vat het bestuurlijk overleg samen en roept onze gemeente op om aantoonbare stappen te zetten om de ontstane achterstand in te lopen.

In deze raadsinformatiebrief geven wij enige achtergrondinformatie bij de provinciale brief. Dat doen wij beknopt, aangezien er een raadsinformatiebijeenkomst gepland die (mede) op hetzelfde onderwerp betrekking heeft. Tijdens deze bijeenkomst op 30 september a.s. willen wij u allereerst informeren over scenario's voor de toekomst van de opvang van Oekraïnse ontheemden in Rozendaal. Daarnaast wordt op deze avond ruimte gemaakt voor de huisvesting van statushouders – onderwerp van de provinciale brief – en de opvang van asielzoekers. Door u nu de brief van de provincie door te sturen, kunt u deze desgewenst betrekken bij uw voorbereiding op de raadsinformatieavond van 30 september.

Taakstelling huisvesting statushouders
In de Huisvestingswet 2014 is vastgelegd dat gemeenten voor huisvesting van statushouders[1] dienen te zorgen. De Rijksoverheid bepaalt elk halfjaar, door middel van de taakstelling, hoeveel statushouders een gemeente moet huisvesten. Voor deze taakstelling wordt een verdeelsleutel naar inwonertal van de gemeenten in Nederland gebruikt. Voor Rozendaal behelst deze opgave in de regel 1 á 2 te huisvesten statushouders per half jaar.

Een statushouder wordt toegewezen aan een gemeente in Nederland; hij of zij weet vanaf dat moment dus ook wat de toekomstige woonplaats gaat worden. Deze toewijzing gebeurt door het COA. Het uitgangspunt is dat de gemeente waaraan de statushouder gekoppeld is binnen 14 weken na het verkrijgen van een verblijfsvergunning een woning toewijst. Gemeenten beslissen zelf wat voor soort woning ze aanbieden. Het kan een zelfstandige (huur)woning zijn, een flexwoning of een gedeelde woning met meer mensen. Vaak doen gemeenten een beroep op sociale huurwoningen van woningcorporaties. Een statushouder mag ook zelf naar woonruimte zoeken. Tot op het moment dat de woning wordt toegewezen, blijven statushouders in een AZC, feitelijk bedoeld voor asielzoekers.

Provinciaal toezicht

[1] Een staushouder – ook wel: vergunninghouder – is een iemand wiens asielaanvraag resulteert in een verblijfsvergunning; deze persoon mag dus blijven in Nederland en heeft recht op huisvesting.

De provincie houdt toezicht op de uitvoering van de taakstelling. Als een gemeente zich niet aan te taakstelling houdt, geldt een zg. 'interventieladder'. Die kent een aantal stappen om gemeenten aan te sporen, van 'zacht' naar 'hard'. De eerste treden op de interventieladder zijn een bestuurlijk gesprek – zoals het gesprek op 13 juni jl. – en de vraag naar een plan van aanpak. De hoogste treden van de interventieladder betreffen ingrijpen via een aanwijzing (provincie neemt zelf besluiten ofmaatregelen, buiten de gemeente om) en financiële of juridische sancties als ultimum remedium. De bedoeling is uiteraard dat gemeenten zo veel mogelijk zelf hun verantwoordelijkheid nemen. De provincie is daarbij bereid om gemeenten te ondersteunen met diverse hulpmiddelen en advies.

De provinciale brief geeft aan dat de gemeente Rozendaal zich nu bevindt op trede 3 van de interventieladder: actief toezicht. Dit houdt in dat de provincie de voortgang monitort, de gemeente aanspreekt op inspanningen en realisatie en waar nodig aanvullende afspraken maakt.

Vervolg

Het college van B&W realiseert zich dat de mogelijkheden in Rozendaal om statushouders te huisvesten per definitie beperkt zijn. Dit inzicht is niet nieuw. De huisvesting van statushouders vindt plaats in bestaande sociale huurwoningen, in samenspraak met de woningcorporatie. Aangezien Rozendaal slechts een zeer beperkte voorraad sociale huurwoningen heeft, de mogelijkheid voor uitbreiding in dit segment zeer beperkt is en er niet regelmatig woningen vrijkomen, wordt het steeds lastiger om betaalbare woningen voor statushouders te organiseren. Desalniettemin slaagden we er lange tijd redelijk goed in om aan de taakstelling te voldoen. De achterstand die in de laatste jaren is ontstaan vraagt echter heroriëntatie op de aanpak en/of het overwegen van andere oplossingen. Ook het overwegen van onderzoek naar de mogelijkheid om (flex)woningen te realiseren op 'postzegellocaties' in onze gemeente behoort daartoe. De raadsinformatieavond is niet bedoeld om (politieke steun voor) dit type oplossingsrichtingen te verkennen. De avond is vooral bedoeld om u te informeren over de systematiek achter de huisvesting van statushouders, de rijksregelgeving en het provinciaal toezicht. Dit vormt immers de basis onder toekomstige besluiten van het gemeentebestuur op dit thema.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester